

Miðvikudaginn 9. október 1990.

Nr. 379/1990. **Ákærvaldið**

gegn

Valdimar Össurarsyni.

Fjárdráttur. Rangfærsla skjala. Aðfinnslur. Sératkvæði.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir, Bjarni K. Bjarnason, Gunnar M. Guðmundsson og Haraldur Henrysson og Jónatan Þórmundsson prófessor.

Ríkissaksóknari hefur að ósk ákærða og einnig af hálfu ákærvalds áfrýjað máli þessu til Hæstaréttar með áfrýjunarstefnu 1. október 1990. Af hálfu ákærvalds er krafist þyngingar á refsingu.

Svo sem í héraðsdómi greinir, ber að sakfella ákærða fyrir brot á 1. mgr. 247. gr. og 158. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Við ákvörðun refsingar ber að líta til þess, að ákærði tókst á hendur trúnaðarstarf, þegar hann gerðist sparisjóðsstjóri. Hann framdi brot sín með verkum, sem telja verður misnotkun á stöðu hans. Fjárdráttur hans var framinn á sex ára tímabili 1982 til 1987, og nam hann í heild 2.761.811,66 krónum. Þá hefur ákærði ekki endurgreitt neitt af því fé, sem hann dró sér. Þykir refsing hans hæfilega ákveðin 7 mánaða fangelsi.

Staðfesta ber ákvæði héraðsdóms um sakarkostnað.

Þá ber að dæma ákærða til að greiða allan áfrýjunarkostnað málsins, eins og nánar greinir í dómsorði.

Í héraði var lögð fram ýtarleg skýrsla eftirlitsmanna bankaeftirlits Seðlabanka Íslands. Þá fór fram rækileg lögreglurannsókn í málinu. Fyrir dómi neitaði ákærði hins vegar eindregið sakargiftum í ákæru um fjárdrátt. Þrátt fyrir þessa neitun ákærða fyrir dómi var ekkert vitni kallað fyrir dóm, hvorki stjórnarmenn sparisjóðsins né eftirlitsmenn bankaeftirlitsins. Var þessi meðferð andstæð 75. gr. laga nr. 74/1974 um meðferð opinberra mála, og breytir engu, þótt verjandi ákærða hafi samþykkt slíka málsmeðferð. Þá er samning dómsins í andstöðu við 166. gr. laga nr. 74/1974. Héraðsdómur var kveðinn upp 12. júlí 1989. Ákærði óskaði áfrýjunar málsins hinn 27. sama mánaðar. Héraðsdómari sendi ríkissaksóknara þó ekki

dómsgerðir málsins fyrr en með bréfi 24. september 1990. Ber að átelja þessa galla á málsmeðferðinni, en eigi þykja alveg nægar ástæður vera til að ómerkja málsmeðferðina.

D ó m s o r ð:

Ákærði, Valdimar Össurarson, sæti fangelsi í 7 mánuði.

Ákvæði héraðsdóms um sakarkostnað á að vera óraskað.

Ákærði greiði allan áfrýjunarkostnað sakarinnar, þar með talin saksóknarlaun í ríkissjóð, 75.000 krónur, og málsvarnarlaun verjanda síns, Jónatans Sveinssonar hæstaréttarlögmanns, 75.000 krónur.

S é r a t k v æ ð i

Guðrúnar Erlendsdóttur hæstaréttardómara.

Ég tel annmarka þá, sem urðu á meðferð máls þessa í héraði og lýst er í atkvæði meiri hluta dómara, vera svo mikla, að óhjákvæmilegt sé að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og málsmeðferð í héraði og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að nýju.

Með því að meiri hluti dómenda hefur komist að annarri niðurstöðu, ber mér, samkvæmt 53. gr. laga nr. 75/1973 um Hæstarétt Íslands að greiða atkvæði um efni máls, og er ég samþykk atkvæði meiri hluta dómara.

Dómur sakadóms Barðastrandarsýslu 12. júlí 1989.

Ár 1989, miðvikudaginn 12. júlí, var í sakadómi Barðastrandarsýslu, sem haldinn var í skrifstofu bæjarfógetans í Bolungarvík að Aðalstræti 12, Bolungarvík, af Adólfi Adólfssyni setudómara, kveðinn upp dómur í sakadómsmálinu: Ákærvaldið gegn Valdimar Össurarsyni, sem dómtekið var 8. júní sl.

Mál þetta er höfðað með ákæruskjali ríkissaksóknara, dagsettu 13. janúar 1989, á hendur Valdimar Össurarsyni, Miðgarði, Örlygshöfn, Rauðasandshreppi, Barðastrandarsýslu, fæddum 4. maí 1956 í Reykjavík, fyrir fjárdrátt og rangfærslur í bókhaldi með því að hafa árin 1982-1987 dregið sér samtals kr. 2.761.811,66 úr sjóði Sparisjóðs Rauðasandshrepps, en ákærði hafði með höndum rekstur nefnds sparisjóðs sem sparisjóðsstjóri og eini starfsmaður sjóðsins og með starfsaðstöðu á heimili sínu að Mið-

garði, Örlygshöfn, og jafnframt haldið tilteknum tíu innlánsreikningum ranglega utan við bókhald sparisjóðsins og þannig látið ársreikning stemma hverju sinni við undirbókhaldið og leynt með því fjárdrætti sínum.

Telst þetta varða við 1. mgr. 247. gr. og 158. gr. almennra hegningarlaga nr. 19, 1940.

Þess er krafist, að ákærði verði dæmdur til refsingar, til greiðslu skaðabóta, verði þeirra krafist, svo og til greiðslu alls sakarkostnaðar.

Málavextir.

Hinn 22.3. 1988 sendi bankaeftirlit Seðlabanka Íslands ríkissaksóknara bréf, og kemur þar fram, að í framhaldi af upplýsingum Sveins Jónssonar, löggilts endurskoðanda Sparisjóðs Rauðasandshrepps, hinn 19.1. sama ár hafi bankaeftirlitið hafið athugun á fjárreiðum sparisjóðsins vegna grunar um fjárdrátt sparisjóðsstjórans, Valdimars Össurarsonar. Bréfi bankaeftirlitsins fylgdu niðurstöður athugunarinnar ásamt fylgiskjólum til meðferðar, sbr. 1. mgr. 66. gr. laga nr. 87/1985.

Í framhaldi af bréfi þessu sendi ríkissaksóknari rannsóknarlögreglu ríkisins bréf Seðlabankans, sem áður er getið, og fól henni með vísan til 4. gr. laga nr. 108, 1976, rannsókn máls þessa.

Samkvæmt upplýsingum, sem Stefán Hilmarsson, löggiltur endurskoðandi hjá Endurskoðun hf., Suðurlandsbraut 18, Reykjavík, sem unnið hafði að ársuppgjöri fyrir Sparisjóð Rauðasandshrepps í janúar 1988, gaf fulltrúa rannsóknarlögreglu ríkisins, hafði Valdimar Össurarson sparisjóðsstjóri við það tækifæri játað að hafa dregið sér fé. Hafði Valdimar tjáð Stefáni, að hann þyrfti að upplýsa, að hann hefði haldið tíu innlánsreikningum utan við bókhald sparisjóðsins, og næmi innstæða þessara reikninga rúmlega 2,7 milljónum króna. Stefán sagði, að Valdimar hefði dregið gögn varðandi þessa reikninga upp úr skrifborðsskúffu í sparisjóðnum. Stefán sagði, að Valdimar hefði gefið þá skýringu á játningu sinni, að hann hefði verið búinn að ákveða að játa þetta, er hann frétti, að Stefán kæmi til að gera upp árið 1987, og vegna þess að á döfinni hefði verið sameining Sparisjóðs Rauðasandshrepps og Eyrarsparisjóðs á Patreksfirði og við þá endurskoðun, er þá færi fram, kæmi þetta í ljós. Stefán sagði, að Valdimar hefði átt frumkvæði að því að kynna sýslumanni Barðastrandarsýslu alla málavöxtu. Stefán sagði, að hann hefði unnið að því að setja upp bókhald sparisjóðsins vegna ársins 1986 samkvæmt þeim gögnum, sem Valdimar sendi Endurskoðun hf., en endurskoðun hefði ekki farið fram. Stefán sagði einnig, að á stjórnarfundum sparisjóðsins, sem Valdimar sat ásamt tveimur fulltrúum frá bankaeftirliti hinn 19. janúar 1988, hefði hann lýst yfir, að hann hefði fullan vilja á að endurgreiða þá fjárhæð, sem hann hefði dregið sér.

Við yfirheyrslur hjá rannsóknarlögreglu ríkisins og aðspurður, hvernig hann hefði staðið að fjádrætti þeim, sem hér um ræðir, lýsti ákærði því á eftirfarandi hátt:

Aðspurður, hvað hann hefði um það að segja, sem honum hefur verið kynnt, sem er bréf ríkissaksóknara til rannsóknarlögreglu ríkisins ásamt bréfi bankaeftirlits Seðlabanka Íslands, segir ákærði, að hann telji ekki, að um hafi verið að ræða fjádrátt af sinni hálfu, en hann tók 2,7 til 2,8 milljónir króna út úr rekstri Sparisjóðs Rauðasandshrepps, sem hann telur, að hafi verið laun til sín á umræddum tíma. Þetta tímabil, sem hann miði við, er frá árinu 1982 til 1987. Hann kveðst hafa tekið þessa ákvörðun á sitt eindæmi að taka sér þessi laun án þess að hafa til þess samþykki stjórnar sparisjóðsins. Hann kveðst telja, að þetta hafi verið innan þess launasamnings, sem gerður var á milli sín og stjórnar sparisjóðsins 1. mars 1977, þegar hann tók við rekstri sparisjóðsins.

Er mætti var þaðinn að lýsa því, hvernig hann stóð að því að taka þessa peninga út úr rekstri sparisjóðsins, skýrir hann svo frá, að það hafi byrjað með því, að hann hafi verið kominn í yfirdrátt á hlaupareikningi sínum nr. 2 í sparisjóðnum og átt erfitt með að greiða þann yfirdrátt upp. Hafi hann þá farið að taka sér greiðslur, sem hann taldi vera greiðslur til sín og gætu talist laun, sem hann hafi ætlað að endurgreiða.

Þetta hafi verið hugsun sín fyrstu árin, það hafi ávallt verið ætlun sín að endurgreiða þessa peninga, og má segja, að hann hafi hugsað sér þetta frekar sem lán, en ekki laun, á meðan þetta voru viðráðanlegar fjárhæðir, sem hann tók.

Hann segir, að í árslok hafi hann byrjað að leiðrétta hlaupareikning sinn með þeim hætti að taka „totalið“ af innlánsreikningum og lækka það um einhverja fjárhæð og færa sömu fjárhæð til lækkunar á yfirdrætti á hlaupareikningi sínum. Hann hafi ekki tekið einstaka reikning og fært út af honum, heldur leiðrétt þetta með heildarstöðu innlánsreikninga. Hann kveðst vilja taka skýrt fram, að hann hafi ávallt gætt þess, að í bókhaldi sparisjóðsins bæru einstaklingar ekki skaða af þessu, þeir fengju sína eðlilegu innstæðu, sem þeim hefði borið, og var það hugsun hans að endurgreiða þetta fé, og þá fengju þeir sitt. Hann kveðst ekki geta sagt til um það, hvenær þetta byrjaði, að hann fór að gera þetta, en telur, að við skoðun bankaeftirlitsins hafi komið í ljós, hvenær þetta byrjaði. Hann kveðst hafa verið einn í þessu og enginn komið þar nærri, og engum hafi verið kunnugt um það, hvað hann var að gera, hvorki í upphafi, á tímabilinu né í lokin. Hann segist hafa jatað þetta fyrir starfsmanni Endurskoðunar hf., þegar hann kom til að færa bókhald sparisjóðsins upp eftir sl. áramót.

Á árinu 1984 byrjaði ákærði að taka út verðtryggða reikninga til að fela

það, sem hann var að gera, og með þeim hætti tókst honum að fela þær fjárhæðir, sem hann hafði tekið út, en það var ávallt ætlunin að endurgreiða þetta og setja þá þessa reikninga inn aftur. Hann gætti þess ávallt að færa inn á þessa reikninga þær verðbætur, sem reikningseigendum sannarlega báru, og gaf það upp í árslok hverju sinni, hvernig staðan á reikningum var með uppfærðum verðbótum.

Hann kveðst ekki þora að segja til um það, hvenær hann tók hvern reikning út úr bókhaldinu, en það hefur eflaust komið í ljós, þegar þetta var skoðað af bankaeftirlitinu. Þessir reikningar, sem hann tók, voru:

Kristinn Kristjánsson, Vesturbotni,
 Árni Helgason, Patreksfirði,
 Rakel Guðmundsdóttir, Fagrahvammi,
 Ásgeir Erlendsson, Hvallátrum,
 Guðmundur Jón Hákonarson, Hnjóti,
 Minningarsj. Marinós Kristjánssonar,
 Sveitarsjóður Rauðasandshrepps,
 Óli Ágúst Ingvarsson, Geitagili,
 Þórður Jónsson, Hvallátrum,
 Ólafur Kr. Sveinsson, Sellátranesi.

Hann kveðst taka fram, að nöfn reikningseigenda skiptu ekki máli, þegar hann valdi þessa reikninga, heldur skipti innstæða á reikningum máli, hvernig hún passaði við það, sem hann var að gera á hlaupareikningi sínum nr. 2 og vantaði til að stemma hann af hverju sinni. Hann kveðst hafa gert þetta tvisvar til þrisvar á ári til þess að leiðrétta hlaupareikning sinn og farið þá í þessa reikninga, og þetta hafi ekki endilega miðast við áramót. Það var aldrei um það að ræða, að hann tæki sér peninga út úr sjóðnum af þessum reikningum, heldur var þetta eingöngu í formi þess, að hann færði til í bókhaldinu innstæðu af þessum reikningum eða til jafns við þær upphæðir inn á reikning sinn nr. 2. Hann telur, að hann hafi ekki stolið af þessu fólki, því að hann hafi ávallt uppfært reikninga þess eins og upphæðin hefði sannanlega verið. Hann kveðst ávallt hafa miðað við, að hann gæti endurgreitt sjóðnum þessa peninga, og þá skaðaðist enginn af þessu.

Hann segir, að það hafi verið vilji sinn, þegar þetta mál kom upp, að endurgreiða þessa vöntun, og bauðst hann til þess, svo að þetta mál hefði þá ekki frekari framgang, en af því varð ekki, og hefur hann því ekki ennþá endurgreitt þessa fjárhæð.

Þegar þetta mál hafði síðan þann framgang, sem raun varð á, lagði hann fram kröfu á hendur stjórn sparisjóðsins fyrir vangreidd laun, húsaleigu o.fl., sem hann geri á móti því, sem þeir kalla fjádrátt. Hann kveðst leggja þetta hér með fram til skýringar á sinni afstöðu í málinu, þar sem krafa sín á hendur sparisjóðnum hljóði upp á kr. 4.309.998,22.

Aðspurður, til hvers hann hafi ráðstafað þeim fjárhæðum, sem hann þurfti til að rétta hlaupareikning sinn af í sparisjóðnum með fyrrnefndum hætti, sagði ákærði, að hann teldi, að þetta hefði mikið farið í sína neyslu. Á þessu tímabili var hann að byggja sér einbýlishús með bílskúr, keypti tvo notaða bíla og fór út í stofnun hlutafélags, sem var gert upp, og lenti það m.a. á honum að greiða skuldir, sem stofnað hafði verið til í nafni þess fyrirtækis. Þetta fyrirtæki var upphaflega stofnað sem Stapi hf., en nafni þess síðan breytt í Kappa hf., og voru aðkomumenn (sic) með honum í því. Einnig fór þetta í framfærslu sjálfs hans.

Aðspurður, hvort hann geti gert nánari grein fyrir hverju einstöku, sem hann hefur rakið hér að framan, svarar ákærði, að það sé sér ómögulegt, og telji hann sig ekki geta upplýst það frekar en hann hafi gert grein fyrir hér í næstu spurningu á undan.

Aðspurður, hvernig hann hafi unnið að afgreiðslustörfum í sparisjóðnum, skýrir ákærði svo frá, að hann hafi starfað einn í sparisjóðnum og að segja megi, að ekki hafi verið mikið um það, að menn kæmu í afgreiðsluna, og var meira um, að þetta færi í gegnum póst og síma. Bókhaldsvél var ekki í sparisjóðnum, og þurfti hann að handfæra allt, og var þetta geysilega mikil vinna, eftir að tékkafærslur komu og notkun á hlaupareikningi var stöðugt að aukast, og fór mestur tími í það. Afgreiðsla sparisjóðsins var í húsi ákærða í Örlygshöfn.

Hann kveðst hafa reynt að færa bókhald sparisjóðsins daglega eða þannig, að það hlæðist ekki upp, en á sama tíma var hann m.a. með afgreiðslu fyrir kaupfélagið, svo að nóg hafi verið að gera. En ávallt hafi hann reynt að hafa þetta í því lagi, að hann gæti svarað öllum þeim spurningum, sem lagðar yrðu fyrir hann vegna sparisjóðsins.

Aðspurður um starfssamning á milli sín og stjórnar sparisjóðsins skýrir hann svo frá, að samstarfssamningur hafi verið gerður á milli sín og stjórnar sparisjóðsins 1. mars 1977, þegar hann tók við sparisjóðnum, og síðan voru gerðar breytingar á honum með stjórnarsamþykkt 1. febrúar 1979 og 1. febrúar 1980. Aðrar breytingar væru ekki á samningnum.

Aðspurður um, hvaða afskipti stjórn sparisjóðsins hafi haft af rekstri sparisjóðsins, t.d. um útlán og heimildir til yfirdráttar á hlaupareikningum, skýrir hann svo frá, að afskipti stjórnar hafi verið lítil af rekstrinum, en miðað var við, að stjórnin kæmi saman annan hvern mánuð, en fyrir hafi komið, að það drægist allt upp í sex mánuði, að hún kæmi saman. Stjórnin hafði engin afskipti af útlánum í sjóðnum, en ef illa gekk að innheimta hjá einhverjum, var það rætt á stjórnarfundum. Stjórnin fjallaði um það, ef eitthvað þurfti að kaupa til sjóðsins, svo sem húsgögn eða því um líkt, en dagleg afskipti af rekstrinum voru engin.

Á þeim tíma, sem hann starfaði í Sparisjóðnum, frá 1. mars 1977 til

Þess tíma, er hann lét af störfum, 19. janúar 1988, var aldrei stjórnarsamþykkt fyrir því að leyfa yfirdrátt á hlaupareikningum í sparisjóðnum. Hann hafi orðið að meta það hverju sinni, ef menn fóru yfir á hlaupareikningi, hvernig standa ætti að innheimtu, hvort t.d. ætti að fara með það í hart, en þau mál leystust ávallt. Hvert útlán fram til ársins 1986, að hann minir, fór fyrir stjórnarfund í sparisjóðnum. Á árinu 1986 varð breyting á lögum um sparisjóði, og fékk þá sparisjóðsstjóri heimild til að lána úr sjóðnum upp að ákveðinni upphæð án þess að bera það undir stjórnina. Fram til þess tíma höfðu allar lánveitingar farið fyrir stjórn.

Mætti er spurður, hvernig hafi verið háttað heimild á yfirdrætti á hlaupareikningi hans nr. 2 og hlaupareikningi Vélfaða sf., sem mætti er eigandi að ásamt Svavari Guðbjartssyni, og skýrir hann svo frá, að ekki hafi verið heimild fyrir yfirdrætti á hlaupareikningi nr. 2, og ekki var heimild fyrir yfirdrætti á hlaupareikningi Vélfaða sf. í sparisjóðnum. Á þeim tíma, sem mál þetta kom upp, var yfirdráttur Vélfaða sf. ásamt láni, sem var í vanskilum í sparisjóðnum, að fjárhæð um kr. 800.000, en á sama tíma voru útistandandi skuldir Vélfaða sf. í kringum 1.700.000. Stjórn sparisjóðsins var kunnugt um þetta lán Vélfaða sf. í sparisjóðnum, og einnig var henni kunnugt um greiðsluerfiðleika Vélfaða sf., en ákærði þorir ekki að fullyrða, að hann hafi sagt stjórninni frá því, að lánið væri í vanskilum.

Mætti er spurður, hvort einhver hluti af þeim peningum, sem hann játar að hafa tekið út úr sparisjóðnum í gegnum hlaupareikning sinn, hafi farið til Vélfaða sf., og skýrir hann svo frá, að ekkert af þessum peningum hafi farið í rekstur Vélfaða sf. Vélfaði sf. sé sameignarfyrirtæki sitt og frænda síns, sem heitir Svavar Guðbjartsson, og fáiast það við véla-, bifreiða- og bátaviðgerðir og þípulagnir í húsum.

Mætti er spurður, hvernig háttað hafi endurskoðun á bókhaldi sparisjóðsins, og skýrir hann svo frá, að tveir endurskoðendur hafi komið og skoðað bókhaldið. Voru þeir kjörnir á stjórnarfund í sparisjóðsins. Komu þeir yfirleitt eftir beiðni ákærða, og var reynt að hafa þetta fyrri hluta árs, þegar hann var tilbúinn með reikninga sjóðsins. Þó kom fyrir, að það dróst allt fram í júlí/ágúst, að endurskoðun færi fram.

Með breytingum á lögum um sparisjóði var ákveðið, að annar endurskoðandinn yrði að vera löggiltur, og var bókhaldið fært upp árið 1986 af Endurskoðun hf., en ekki endurskoðað af því fyrirtæki. Það var fyrst í vetur, að það tók formlega við í sparisjóðnum, að löggiltur endurskoðandi endurskoðaði bókhaldið.

Bankaeftirlitið kom yfirleitt á hverju ári, en þó heldur ákærði, að það hafi sleppt einu eða tveimur árum úr á þeim tíma, er hann starfaði sem sparisjóðsstjóri. Það var oft þannig, þegar bankaeftirlitið kom á staðinn, að bókhaldið var ekki uppfært eins og til var ætlast, og þurfti þá að gera

það fyrst. En það, að ákærði hélt ákveðnum reikningum fyrir utan bókhaldið, gerði það að verkum, að menn sáu ekki, hvað var að gerast í bókhaldinu. Þeir vinna þannig, að þeir fara yfir heildaryfirlit á hverjum reikningi, og þar sem hann lét það ávallt stemma, urðu þeir þess ekki varir, að hann var búinn að gera millifærslur, t.d. af verðtryggðum reikningum yfir á hlaupareikning, og jafna þannig mismun, sem hafði myndast vegna yfirdráttar á hlaupareikningi hans. Þeir fara t.d. ekkert ofan í vaxtaútreikninga í undirgögnum, heldur stemma þeir af heildaryfirlit á hverjum reikningi fyrir sig.

Mætti segir aðspurður, að hann hafi setið í stjórn sparisjóðsins allar götur, þar til lögum um sparisjóði var breytt, þá hafi hann gengið úr stjórninni.

Mætti segir einnig, að þær launahækkanir, sem hann fékk, hafi verið að frumkvæði stjórnar sparisjóðsins.

Mætti er spurður, hvort hann geti upplýst, hvað hann hafi verið með í laun, upp gefin til skattgreiðslu, á þeim árum, sem hann var sparisjóðsstjóri, og skýrir svo frá:

1977	kr.	8.046,00
1978	“	10.957,12
1979	“	23.999,95
1980	“	39.638,59
1981	“	51.002,47
1982	“	47.075,50
1983	“	75.084,27
1984	“	136.100,00
1985	“	203.320,00
1986	“	302.900,00
1987	“	325.000,00

Samtals kr. 1.223.123,90

Mætti er spurður, hvort hann hafi einhvern tíma gert athugasemdir við launagreiðslur til sín, hvort einhverjar breytingar þyrfti að gera á launagreiðslum til hans, og skýrir hann svo frá, að hann hafi aldrei gert neinar athugasemdir aðrar en þær, að hann lækkaði bókfærð laun til sín á starfstímanum, þar sem hann taldi, að sparisjóðurinn bæri ekki þessar launagreiðslur til sín, eins og um hafði verið samið á milli sín og stjórnar sjóðsins, svo að hann lækkaði bókfærð laun, en tók launin áfram með þeim hætti, sem lýst hefur verið í skýrslunni.

Mætti er spurður, hver laun hans hafi verið á mánuði á starfstímanum frá árinu 1981, og skýrir svo frá:

1981 kr.	4.000,00 eða 4.500,00 pr. mán.		
1982 “	4.000,00	“	“
1983 “	6.000,00 eða 7.000,00	“	“
1984 “	10.000,00 eða rúml. það	“	“
1985 “	20.000,00	“	“
1986 “	25.000,00	“	“
1987 “	25.000,00	“	“

Aðspurður, hvort hann geti upplýst, hverjar þær fjárhæðir voru, sem hann tók umfram þau laun, sem honum bar skv. samningi á þessu tímabili og hann hefur greint frá hér á undan í skýrslunni, kveðast hann ekki geta gert frekari grein fyrir þeim.

Mánudaginn 6. júní voru mætta kynnt yfirlit reikninga eftirtalinna aðila, sem eru allt verðtryggðir reikningar:

VT - 03 Kristinn Kristjánsson, Vesturbotni.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 242.469,72
VT - 08 Árni Helgason, Hjöllum 19, Patreksfirði.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 216.518,82
VT - 17 Rákel Guðmundsdóttir, Fagrahvammi.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 5.862,76
VT - 18 Ásgeir Erlendsson, Hvallátrum.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 527.622,96
VT - 36 Guðmundur Jón Hákonarson, Hnjóti.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 280.424,46
VT - 37 Minningarsj. Marínós Kristjánssonar.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 148.779,12
VT - 45 Sveitarsj. Rauðasandshrepps.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 574.141,76
VT - 38 Óli Ágúst Ingvarsson, Geitagili.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 85.021,27
VT - 09 Þórður Jónsson, Hvallátrum.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 101.360,13
VT - 97 Ólafur Kr. Sveinsson, Sellátranesi.	
Innstæða 31.12. 1987	kr. 544.460,17
Samtals	kr. 2.726.660,76

og skýrir hann frá svohljóðandi:

Ég notaði þessa reikninga til að rétta af hlaupareikning minn nr. 2 í Sparisjóði Rauðasandshrepps. Þetta sýnir stöðu þessara reikninga með þeirri uppfærslu, sem átti að vera á þeim um sl. áramót. Reikningur nr.

97, eigandi Ólafur Kr. Sveinsson, er ekki verðtryggður reikningur, heldur svokallaður bundinn reikningur.

Þessi fjárhæð, sem þarna er nefnd, kr. 2.726.660,76, er sú fjárhæð, sem ég skuldaði sjóðnum. Ég hafði tekið þetta út úr sjóðnum með þeim hætti að rétta af hlaupareikning minn.

Mætti er spurður um eftirfarandi rangfærslur í bókhaldi sparisjóðsins:

1. Í sundurliðunarbók eigna og skulda um áramótin 1982/1983 er upp-listað sparifé kr. 112.630,25 hærra en segir til í ársreikningi.

Hinn 31.12. 1982 er gerð færsla í dagbók sparifjár með eftirfarandi texta: „Leiðr. v/bakf.skj. 3.“, úttekið kr. 112.630,24. Fskj. 3. Sama dag er sama fjárhæð færð í dagbók hlaupareiknings sem innborgun og textinn: „Bakf.v/skjalaskipti.“

Sama dag er skv. sjóðdagbók þessi fjárhæð, kr. 112.630,25, færð inn og út, og er textinn: „Bakf. v/skjalaskipti.“ Ekki eru fylgiskjöl fyrir þessum færslum.

Við þær færslur, sem raktar hafa verið hér á undan, hefur það gerst, að alm. sparifé skv. dagbók sparifjár er orðið kr. 50.000 hærra en það ætti að vera, þar sem mism. í árslok 1982 var kr. 112.630,25. Þetta er lagfært skv. upplýsingum skýrslu bankaeftirlits með því að hækka innstæðu á reikningi nr. 657 eigandi Sveitarsjóður Rauðasandshrepps, um kr. 50.000. Þetta kemur fram í árslok 1983, þegar lögð eru saman innlegg í dagbók sparifjár.

Mætti er spurður, hvað hann hafi um þetta að segja.

Svar: Ég dreg það ekki í efa, að niðurstaða bankaeftirlitsins er rétt, eins og hún er fram sett af því.

2. Í árslok 1983 stemmir sparifé sjóðsins ekki, og eru vaxtagjöld skv. aðalbók færð kr. 40.000 hærra en raunverulega er lagt við sparifjárreikningana. 30.11. 1983 er lagt inn á sparisjóðsbók mætta nr. 1191 skv. undirbók, fskj. 15, kr. 40.000.

Spurt er, hvaða skýring kunni að vera á þessu.

Svar: Ég hef enga ástæðu til að draga niðurstöðu bankaeftirlits í efa og tel hana vera rétta. Ég tel, að skv. þessu hafi ég fært þennan mismun yfir á reikning minn nr. 1191 til þess að rétta af bókhaldið, kr. 40.000.

3. Mætta er kynnt, að skv. skýrslu bankaeftirlitsins sé hinn 31.12. 1983 staða reiknings 1191 skv. undirbók sögð vera innstæða kr. 40.169,25, fskj. 15. Sundurliðunarbók, fskj. 16, segir hins vegar, að innstæða í árslok sé kr. 169,25 á þessum reikningi.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég vil alls ekki mótmæla þessu og tel þetta vera rétt og í samræmi við svar mitt hér á undan.

4. 11.5 1984 er tekið út af sparisjóðsbók nr. 344, eigandi Kristinn

Ólafsson, kr. 75.000. Úttektarmiði er til staðar, sem skrifaður er af mætta. Tekið er fram á seðlinum, að hér sé um að ræða millifærslu af ávísana-reikningi sparisjóðsins nr. 902 við Samvinnubankann á Patreksfirði, kr. 35.000, og ávísun á Seðlabankann, kr. 40.000. Mætti kvittar sjálfur fyrir úttektinni úr Samvinnubankanum, sbr. bókhaldsgögn 11.5. 1984, fskj. 19. Við eftirgrennsan hefur komið í ljós, að vísun var ekki gefin út á Seðla-bankann vegna þessarar úttektar.

Í sparifjárdagbók 11.5. 1984 kemur þessi úttekt fram, kr. 75.000, fskj. 19 a, af reikn. 344. Í sjóðbók er bókað út af reikningi nr. 344 11.5. 1984 kr. 40.000, en sú færsla strax til baka (sic) og texti: „móti skalaskiptum“, fskj. 20 a.

Í hlaupareikningsdagbók er færsla inn á hlaupareikninga, sem er merkt: „móti skalaskiptum“, samsvarandi færslum í sjóðdagbók.

Spurt er, hvað mætti hafi um þetta að segja.

Svar: Ég tel þessa niðurstöðu bankaeftirlitsins rétta, en vil þó ekki leggja dóm á hana. Ég tel, að það sé líklegt, þar sem minnst er á hlaupareikning og færslur þar, að þetta hafi farið inn á minn reikning til leiðrétt-ingar. Ég ítreka, að ég dreg þetta ekki í efa, sem sett er hér fram í skýrslu bankaeftirlitsins, kr. 75.000.

5. 17.5. 1984 er tekið út skv. dagbókum sparifé af verðtryggðum reikningi nr. 68, eigandi að þeim reikningi sagður vera mætti, kr. 249.682,52. Þessi reikningur, nr. 68, virðist ekki vera til í sparisjóðnum, fskj. 17 a. Í sjóðbók er fært á móti innlegg á hlaupareikning mætta nr. 2, kr. 289.682,52, fskj. 17. Mismunur á þessum færslum er kr. 40.000, sem rekja má skv. skýrslu bankaeftirlits, að ætla megi úttekt mætta af sparisjóðsbók nr. 1192, sem í dagbók sparifjár er sögð hans eign, en er raunverulega í eigu Byggingafélagsins Höfn hf. Mætti á bók nr. 1191. Ekki eru fylgiskjöl með þessum úttektum, og þær koma ekki fram í undirbókum, fskj. 17.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég viðurkenni, að þessi verðtryggði reikningur, nr. 68, er ekki til og að þetta er tilbúningur úr mér. Þarna hef ég tekið kr. 249.682,52 út af verðtryggðum reikningum án þess að vera með ákveðinn reikning og fært yfir á hlaupareikning minn nr. 2. Ég hef ekki skýringar á þessu með reikning nr. 1192, en tel, að þetta hafi verið mistök af minni hálfu, þetta hafi átt að koma út af reikningi mínum nr. 1191. Ég hef enga ástæðu til að rengja þessa skýrslu bankaeftirlitsins um þetta atriði, að það sé ekki rétt, sem þeir segja, kr. 289.682,52.

6. 28.6. '84 er fært út af verðtryggðum reikningi nr. 68 kr. 48.766,38, eigandi að þeim reikningi er sagður vera mætti. Þessi færsla er í dagbók sparifjár, fskj. 17 a. Í sjóðbók er hins vegar fært út af verðtryggðum reikningi mætta kr. 51.774,97 og inn á hlaupareikning mætta nr. 2. Engin fylgi-

skjöl eru með þessum færslum, sem lýst er hér á undan. Sjóðmismunur virðist vera skv. þessu skv. skýrslu bankaeftirlitsins kr. 48.766,38.

Spurt er, hvað mætti hafi um þetta að segja.

Svar: Ég viðurkenni það, að reikningur nr. 68 er ekki til, og tel, að þetta sé rétt, sem kemur fram í skýrslunni. Þarna hef ég tekið kr. 48.766,38 út af verðtryggðum reikningum og fært inn á hlaupareikning minn nr. 2.

7. 13.8. '84 er fært út af verðtryggðum reikningi nr. 68 kr. 32.658,20, mætti sagður eigandi, fært bæði í sjóðdagbók, fskj. 22, og dagbók sparifjár, fskj. 22 a. Einnig er þessi fjárhæð færð inn á hlaupareikning mætta nr. 2 skv. hlaupareikningsdagbók, fskj. 22 b. Ekki eru nein fylgiskjöl með þessu.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Þarna hef ég tekið færslu af verðtryggðum reikningum, og reikningur nr. 68 er tilbúningur. Ég hef fært þessa fjárhæð, kr. 32.658,20, yfir á hlaupareikning minn nr. 2.

8. 17.9. '84 er færð úttekt af verðtryggðum reikningi í dagbók sparifjár, kr. 16.578,01, af reikningi Sigurðar G. Jónssonar, nr. 24, Þetta er bæði fært í dagbók og undirbók, fskj. 22 a og fskj. 23. Ekki eru nein fylgiskjöl með þessari færslu, og hún er ekki færð í sjóðdagbók. Mótfærsla sést ekki í bókhaldinu.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg ekki í efa niðurstöðu bankaeftirlitsins í þessu, að ég hafi verið að millifæra kr. 16.578,01 af þessum reikningi, nr. 24. Ég kann ekki skýringu á því, hvernig ég fór með þessa fjárhæð, og man það ekki, en ég treysti mér ekki til að ræða frekar um þessa færslu.

9. 31.1. '85 er gerð úttekt á kr. 15.000 skv. sparifjárdagbók af reikningi Dagbjartar Ólafsdóttur. Ekkert fylgiskjal er með þessari færslu, og mótfærslu er ekki að finna í sjóðdagbók, fskj. 24. Þessi færsla kemur fram í undirbók, fskj. 24 a.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg ekki í efa, að niðurstaða bankaeftirlitsins sé rétt. Ég tel, að ég hafi með einhverjum hætti fært þessa fjárhæð, kr. 15.000,00, út af þessum reikningi, og tel þetta ekki ólíkt því, sem gerðist um færsluna 17.9. '84, færslu vegna reiknings Sigurðar G. Jónssonar, nr. 24. Ég treysti mér ekki til að skýra þetta frekar.

10. 31.5. '85 eru lagðar tvær upphæðir inn á hlaupareikning mætta nr. 2. Önnur er kr. 180.509,90, en hin er kr. 89.126,36, fskj. 25.

Önnur upphæðin, kr. 180.509,90, er í dagbók sparifjár færð út af reikningi Ásgeirs Erlendssonar, en síðan strikað yfir hana, fskj. 25 b. Í aðal-dagbók er þessi upphæð bókfærð af verðtryggðum reikningum. Síðari upphæðin er bókfærð úttekt á almennt sparifé í sparifjárdagbók af reikningi mætta, nr. 1191. Ekki eru fylgiskjöl fyrir þessum færslum.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég held það sé alveg ljóst, að þarna hef ég tekið kr. 180.509,90 út af verðtryggðum reikningum og lagt inn á hlaupareikning minn nr. 2. Einnig virðist ég hafa farið í almennt sparifé og tekið út eins og af bókinni minni nr. 1191 væri að ræða. Ég dreg því ekki í efa, að þessar fjárhæðir, kr. 180.509,90 og 89.126,36, sem bankaeftirlitið kemst að niðurstöðu um, að ég hafi fært yfir á hlaupareikning minn nr. 2 án þess að eiga þetta fé, eru réttar, þessa peninga átti ég ekki.

11. 4.6. '85 eru lagðar inn kr. 10.000,00 á verðtryggðan reikning nr. 37, Minningarsjóð Marinós Bjarna Kristjánssonar frá Efri-Tungu, fskj. 26. Í dagbók sparifjár er þessi fjárhæð færð sem innlegg á verðtryggða reikninga, en síðan strikað yfir hana og hún ekki tekin með í samtölu verðtryggðs sparifjár fyrir júní. Ekki er að sjá, að þessi innborgun sé færð í sjóddagbók.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg ekki í efa þessa niðurstöðu bankaeftirlitsins. Ég treysti mér ekki til að tjá mig frekar um þessa fjárhæð, en ég virðist með einhverjum hætti hafa tekið þetta fé, en ég treysti mér ekki til að útskýra það frekar, hvað varð um þessar kr. 10.000,00.

12. 25.7. '85 er færð úttekt á almennt sparifé í dagbók af reikningi nr. 930, kr. 35.452,43, eigandi Ásgeir Erlendsson, fskj. 27. Þessi færsla kemur fram í undirbók, fskj. 27 a, en fyrir þessu er ekkert fylgiskjal, og það virðist ekki vera bókað úr sjóði.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg ekki niðurstöðu bankaeftirlitsins í efa vegna þessa. Þessi fjárhæð, kr. 35.452,43, virðist hafa lent í mínum höndum, án þess að ég geti útskýrt það frekar. Ég treysti mér ekki til að skýra þetta frekar.

13. 26.9. '85 eru færðar inn á reikning sparisjóðsins hjá Seðlabanka „leiðréttingar á vaxtafærslum”, kr. 34.047,20 og kr. 2.347,89, samtals kr. 36.395,09. Þessir vextir eru ekki kredítaðir á vaxtatekjum, fskj. 28, heldur eru þeir lagðir beint inn á hlaupareikning mætta nr. 2, eins og fram kemur á fylgiskjali nr. 28. Þetta kemur einnig fram í sjóddagbók, fskj. 28 a.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Þetta er rakið í skýrslu bankaeftirlitsins. Ég hef fært þessa fjárhæð, kr. 36.395,09, beint inn á minn hlaupareikning nr. 2. Ég man ekki, hvaða vaxtagreiðslur þetta voru, en tel ekki útilokað, að þetta hafi verið vegna yfirdráttarvaxta, sem sparisjóðurinn átti í Seðlabankanum. Það er því ljóst, að ég hef tekið þetta beint til mín og lagt inn á hlaupareikning nr. 2.

14. 30.9. '85 er í hlaupareikningsdagbók innlegg, kr. 94.665,04, á hlaupareikning nr. 2, eigandi er mætti, fskj. 29. Ekkert fylgiskjal er með

þessari færslu, og hún er ekki færð í sjóðdagbók og ekki færð út af verðtryggðum reikningum í dagbók sparifjár. Hins vegar er þessi upphæð færð út á verðtryggt sparifé í aðaldagbók sparisjóðsins.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Þarna virðist ég hafa fært út af verðtryggðu sparifé kr. 94.665,04 og inn á hlaupareikning minn nr. 2. Þarna hef ég ekki verið með neinn ákveðinn verðtryggðan reikning, heldur hef ég tekið út af heildarfjárhæð verðtryggðra reikninga til að leggja inn á hlaupareikning minn nr. 2.

15. 4.10. '85 er gerð færsla í sjóðdagbók sparifjár, úttekt á reikningi í almennu sparifé nr. 1203, eigandi Ólafur Kr. Sveinsson, kr. 29.561,00. Þessi færsla kemur fram í undirbók sparifjár. Ekkert fylgiskjal er fyrir þessari færslu og ekkert fært úr sjóðbók, fskj. 30.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg í efa, að ég hafi dregið mér þessa fjárhæð, kr. 29.561,00. Út af þessum reikningi fóru eingöngu greiðslur til Innheimtustofnunar sveitarfélaga, og sýnist mér skv. gögnum, sem liggja fyrir, að Ólafur hafi lagt inn á þennan reikning kr. 18.000,00, svo að innstæða væri til fyrir þessari fjárhæð, kr. 29.561,00. Ég itreka, að ég dreg þetta í efa, að ég hafi tekið þessa fjárhæð.

16. 30.11. '85 er fært innlegg á hlaupareikning nr. 2, eigandi mætti, kr. 80.000,00, fskj. 31. Ekkert fylgiskjal er fyrir þessari færslu, en hún er færð bæði útt. og innl. í sjóðdagbók, fskj. 32, og þar kemur fram, að hún sé færð debet á verðtryggða reikninga. Í dagbók sparifjár er ekkert fært varðandi þessa úttekt, en í aðaldagbók eru færðar debet á verðtryggðan reikning kr. 80.000,00.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Þarna er ljóst, að ég hef tekið kr. 80.000,00 af verðtryggðum reikningum og fært yfir á hlaupareikning minn nr. 2. Ég held, að ég þurfi ekki að skýra þetta frekar.

17. 22.4. '86 eru færðar í sjóðdagbók eftirfarandi færslur: Út af verðtryggðum reikningi, Valdimar Össurarson, kr. 114.251,51, inn á hlaupareikning nr. 2, eigandi Valdimar Össurarson, kr. 21.196,86 og inn sveitar-sjóður Rauðasandshrepps kr. 93.054,65, fskj. 33, sem við athugun banka-eftirlitsins, að lagt (sic) var inn á sparisjóðsbók hreppsins nr. 657. Í sparifjár-undirbók kemur fram færsla á reikning nr. 657, og er textinn „innl. v/leiðr. frá 13/6 1985“. Í dagbók sparifjárreikninga er ekkert um úttekt af verðtryggðum reikningi í eigu mætta. Hins vegar eru færð ofangreind innlegg á reikning mætta og hreppsins í viðeigandi dagbækur. Kr. 114.251,51, fskj. 34 og 35, eru hins vegar bókaðar út af verðtryggðum reikningum í aðaldagbók. Ekki eru nein fylgiskjöl með þessum færslum.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég viðurkenni, að þarna hef ég fært af verðtryggðum reikningum kr. 114.251,51 yfir á hlaupareikning minn nr. 2. Þarna er ég búinn að taka þá stefnu að nota eingöngu verðtryggða reikninga til að jafna út yfirdrátt á hlaupareikningi mínum nr. 2., en nota ekki almenna innlánsreikninga. Þessa niðurstöðu bankaeftirlits um þessa fjárhæð dreg ég ekki í efa. Ég treysti mér ekki til að skýra þetta betur en kemur fram.

18. 30.4. '86 eru í sjóðdagbók færðar verðbætur fyrir aprílmánuð, kr. 11.424,88, fskj. 36. Af þeim eru færðar inn á verðtryggða reikninga í dagbók kr. 6.611,89, fskj. 36. Hins vegar eru færðar kr. 4.812,99 beint inn á hlaupareikning mætta nr. 2, sbr. yfirlitsblað nr. 141, af útskrift um hlaupareikning nr. 2. Þetta eru verðbætur fyrir reikninga nr. 3, 8, 18, 36, 37 og 46. Ekki er fylgiskjal fyrir þessu innleggi á hlaupareikning nr. 2.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg þetta ekki í efa. Þarna hef ég fært inn á hlaupareikning minn nr. 2 verðbætur, sem áttu að fara yfir á verðtryggða reikninga, kr. 4.812,99.

19. 31.5. '86 eru færðar á sjóðdagbók verðbætur fyrir verðtryggða reikninga í maí kr. 25.260,43, fskj. 37. Hins vegar eru aðeins færðar inn á verðtryggða reikninga í dagbók þeirra kr. 22.260,43, fskj. 36. Mismunur er því kr. 3.000,00.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Mitt svar við þessu er hið sama og við næstu spurningu á undan. Ég hef tekið mér þennan mismun, kr. 3.000,00.

20. 30.6. '86 eru gerðar færslur í sjóðdagbók. Úttekið verðtryggður reikningur, Valdimar Össurarson, kr. 18.088,39, og innlagt á hlaupareikning sama aðila og sama fjárhæð, fskj. 39. Í dagbók sparifjár er þessi færsla ekki til staðar, en hins vegar kemur fram í aðaldagbók undir verðtryggða reikninga, að þeir eru lækkaðir um kr. 18.088,39, fskj. 40. Fylgiskjal fyrir færslunni er ekki fyrir hendi.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég viðurkenni að hafa tekið þessa fjárhæð, kr. 18.099,39, af verðtryggðum reikningum með því að lækka þá um þessa fjárhæð og leggja hana inn á hlaupareikning minn nr. 2. Annað get ég ekki sagt um þetta.

21. 31.7. '86 er í sjóðdagbók færð úttekt af verðtryggðum reikningi Valdimars Össurarsonar, kr. 6.647,65, fskj. 41. Þessi upphæð er lögð inn á hlaupareikning Valdimars nr. 2., fskj. 41. Í dagbók sparifjár er þessi færsla ekki gerð, en kemur hins vegar fram sem úttekt af verðtryggðum reikningi í aðaldagbók. Ekki er fylgiskjal í bókhaldi sparisjóðsins fyrir þessum færslum. Hér er um að ræða verðbætur af reikningum nr. 3, 8, 18, 36, 37 og 46.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég viðurkenni að hafa tekið þessar verðbætur og lagt þær inn á hlaupareikning minn, kr. 6.647,65, og þessi niðurstaða, sem skýrir, hvernig þetta var gert, er rétt.

22. 31.8. '86 er í sjóðdagbók færð úttekt af verðtryggðum reikningi Össurar Guðbjartssonar, kr. 10.249,04, og inn á hlaupareikning mætta nr. 2. Hér er um að ræða sömu fjárhæð og verðbætur fyrir ágústmánuð af verðtryggðu reikningunum nr. 3, 8, 18, 36, 37 og 46. Í dagbók sparifjár er ekki gerð færsla varðandi þetta, en hins vegar fært af verðtryggðum reikningum í aðaldagbók. Ekkert fylgiskjal með úttekt eða innleggi er til, fskj. 43 og 44.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Þarna hef ég tekið þessar verðbætur, sem þessum reikningum báru, og lagt það inn á hlaupareikning minn nr. 2. Skýringin, sem er með þessu í skýrslu bankaeftirlitsins, er rétt, ég tók þessa fjárhæð, kr. 10.249,04.

23. 31.8.'86 er lagt inn á hlaupareikning nr. 67, eigandi Vélfaxi sf., kr. 449.035,38. Í hlaupareikningsdagbók er þessi tala færð sem innlegg án þess að tilgreina, hver eigandinn er. Á blaði nr. 54 af útskrift af hlaupareikningi Vélfaxes sf. kemur þetta innlegg fram. Á móti þessu eru verðtryggðir reikningar lækkaðir í aðaldagbók um sömu fjárhæð, en ekkert er fært um þetta í dagbók sparifjár.

Hér er um að ræða sömu fjárhæðir og innstæðu á reikningi nr. 45, eigandi sveitarsjóður Rauðasandshrepps, kr. 445.561,08, pr. 31.8. '86, og innstæða á verðtryggðum reikningi nr. 26, eigandi ferðasjóður skólabarna, kr. 3.474,30, samtals kr. 449.035,38. Ekki eru nein fylgiskjöl með þessum færslum, fskj. 43-47.

Spurt er, hvað mætti hafi um þetta að segja.

Svar: Ég tel þessar skýringar bankaeftirlitsins vera réttar, að ég hafi með þessum hætti tekið kr. 449.035,08 og lagt inn á reikning Vélfaxes sf., sem er hlaupareikningur nr. 67. Til þess hef ég lækkað heildarinnstæðu verðtryggðra reikninga um 445.561,08 og 3.474,30, sem passar við þessa tvo reikninga, sveitarsjóð Rauðasandshrepps og ferðasjóð skólabarna.

Mætti er spurður, hvort þetta sé ekki í misræmi við það, sem hann hafi sagt í skýrslu hjá RLR fyrir í dag, þar sem hann sagði Vélfaxes sf. ekki vera tengdan þessu á neinn hátt.

Svar: Nei, svar mitt er óbreytt frá því fyrir í dag. Ég kann ekki að skýra þetta frekar, en tel, að þessi fjárhæð, sem sögð er fara inn á reikninga Vélfaxes sf., hafi að lokum lent á hlaupareikningi nr. 2. Annað get ég ekki sagt til að skýra þetta. Svar mitt frá því í fyrri skýrslu er óbreytt.

24. 26.9. '86 er færð úttekt á reikningi nr. 1203 í almennu sparifé skv. dagbók sparifjár, eigandi Ólafur Kr. Sveinsson, fjárhæð kr. 15.000,00.

Þessi færsla kemur fram í undirbók. Úttekt þessi kemur ekki fram í sjóðdagbók, og ekki er til neitt fylgiskjal með henni, fskj. 48.

Spurt er, hvað mætti hafi um þetta að segja.

Svar: Ég tel, að þessa fjárhæð, kr. 15.000,00, hafi ég ekki tekið. Þessi bók var eingöngu notuð til að greiða innheimtustofnun sveitarfélaga, eins og gerðist 4.10. '85 með Ólaf Kr. Sveinsson. Þennan sama dag er lagt inn á þessa bók, svo sem kemur fram á fskj. 48 og 48 a, kr. 10.000,00. Því tel ég útilokað, að ég hafi tekið þessa fjárhæð.

25. 30.9. '86 eru verðbætur fyrir september af verðtryggðum reikningum færðar í sjóðdagbók, kr. 34.314,71. Hins vegar er fært inn á verðtryggðan reikning í dagbók sparifjár kr. 14.314,71. Öll upphæðin kemur samt fram í aðaldagbók sem úttekt af verðtryggðum reikningum, fskj. 49 - 50. Mis-
munur er kr. 20.000,00.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég dreg ekki skýringu bankaeftirlitsins í efa um þessa færslu, að ég hafi tekið þessa fjárhæð, kr. 20.000,00, en nánari skýringu hef ég ekki að svo komnu.

26. 31.10. '86 er innstæða á hlaupareikningi nr. 2, sem er eign mætta, hækkuð um kr. 316.717,21. Yfirdrætti, kr. 221.122,88, er breytt í inneign, kr. 95.594,33 eða 120.594,33, þegar tekið er tillit til innleggs, kr. 25.000,00, sem er bókfært á reikninginn, fskj. 52. Ekki eru neinar færslur gerðar í bækur sparisjóðsins vegna þessarar hækkunar á innstæðu aðrar en þær, að innstæða á hlaupareikningum er í aðaldagbók hækkuð um kr. 316.717,21, og innstæður á verðtryggðum reikningum eru á sama hátt lækkaðar um sömu tölu í aðaldagbókinni. Samlagning á kredíthlið í dagbók hlaupareiknings er röng um þessa fjárhæð. Engin fylgiskjöl eru vegna þessa.

Spurt er, hvaða skýring sé á þessu.

Svar: Ég leiðrétti hlaupareikning minn nr. 2 um þessa fjárhæð, kr. 316.717,21, með þessum tilfærslum á milli verðtryggðra reikninga og hlaupareikninga. Þessi skýring bankaeftirlitsins er því rétt. Þarna miðaði ég ekki við neina ákveðna verðtryggða reikninga, heldur við heildarinnstæðu á þeim.

27. 1.7. '87 er skrifaður úttektarseðill af bundnum reikningi nr. VR-97, eigandi Ólafur Kr. Sveinsson, kr. 368.355,56, fskj. 56. Á hann er ritað: „Sent í giró.“ Þessi fjárhæð er skráð færð út af dagbók bundinna reikninga 1.7. '87, fskj. 59. Hinn 31.7. '87 er skráð innlegg á hlaupareikning nr. 67, eigandi Vélfaxi sf., kr. 100.000,00, fskj. 56. Í dagbók hlaupareikninga, fskj. 57, eru þessi innlegg skráð 31.7. '87.

Hinn 31.7. '87 eru færðar úr sjóði í sjóðdagbók kr. 68.355,56, fskj. 58. Á reikningsyfirliti yfir þennan reikning, sem mætti hélt utan við bókhaldið,

er skráð fskj. 60 „v/Vélf. 100.000,00, v/V. Öss. 268.355,56“.Á fylgiskjölum, sem búin eru til vegna innleggs á ofangreinda hlaupareikninga, fskj. 56, er skráð á kvittanir á línuna, sem er nafn þess, sem leggur inn, „v/lán“ og á hinn seðilinn „lán“.

Spurt er, hvaða skýringu mætti hafi á þessu.

Svar: Þarna er ég að rétta af hlaupareikning nr. 67, eigandi Vélfaxi sf., og hlaupareikning minn nr. 2. Ég útbjó þessa kvittun á reikning Ólafs Kr. Sigurðssonar nr. 97, og það er tilbúningur, þar sem ég segi sent í giró. Þarna var ég að ná út peningum, að fjárhæð kr. 368.355,56. Sú skýring, sem kemur fram í skýrslu bankaeftirlitsins, er rétt, hvernig ég fór að þessu.

Ég gef sömu skýringu og áður varðandi Vélfaxa sf. Ég var einn í þessu, og meðeiganda mínum var ekki kunnugt um þetta. Ég sá algerlega um bókhald Vélfaxa sf., aðrir komu þar ekki nærri.

28. 19.11.'87 leggur Ólafur Kr. Sveinsson inn á bundinn reikning sinn, VR-97 kr. 136.820,00. Ekki finnst neitt fylgiskjal fyrir þeirri innborgun, fskj. 61. Í hlaupareikningsdagbók er þessi innborgun lögð beint inn á hlaupareikning mætta nr. 2, fskj. 62. Einnig er færð inn á reikning Ólafs, sem haldið var utan við bókhaldið, fskj. 60.

Spurt er, hvað mætti hafi um þetta að segja.

Svar: Þetta var innlegg, sem kom inn á þennan reikning, VR-97, sem ég var með utan við bókhaldið. Ég lét því þetta innlegg fara beint inn á hlaupareikning minn nr. 2, kr. 136.820,00.

Ég tel því, að niðurstaða bankaeftirlitsins um þá fjárhæð, sem ég tók til mín, sé rétt. Ég geri þó þær athugasemdir við hana, að ég tel, að fjárhæðirnar 4.10. '85, kr. 29.561,00, og 26.9. '86, kr. 15.000,00, séu ekki inni í þessari fjárhæð, sem þeir segja, að ég hafi dregið mér, og kemur fram í skýrslu bankaeftirlitsins á bls. 14.

Ég tel því, að talan, sem ég á að hafa tekið til mín á þessu tímabili, sé kr. 2.761.811,66, en ekki kr. 2.806.372,66.

Eftir að hafa lesið yfir skýrslu bankaeftirlitsins um mál þetta, lýsir ákærði yfir, að svör sín byggist á þessari skýrslu, eins og hún er úr garði gerð af hálfu bankaeftirlitsins, og þeim fylgiskjölum, sem henni fylgja. Hann kveðst telja, að hann hefði þurft miklu meira af gögnum til að geta svarað þessu alveg afdráttarlaust. Skýrsla sín hér miðist eingöngu við þessi gögn.

Niðurstaða.

Sannað þykir í málinu með gögnum málsins og framburði ákærða, að hann hafi gert þær færslur í bókhaldi Sparisjóðs Rauðasandshrepps og haldið undan bókhaldi sjóðsins 10 reikningum til að fela gerðir sínar, sem

um getur í ákæru, og á þann hátt dregið sér fé, að upphæð kr. 2.761.811,66, með því að lækka stöðu samanlagðra reikninga, en hækka stöðu á eigin reikningi.

Ákærði hefur skýrt svo frá, að hann hafi verið að taka sér laun og aðrar greiðslur, sem honum hafi borið samkvæmt samningi, en hafi haft þennan hátt á til að fela þær færslur, þar sem hagur sparisjóðsins var slæmur og hann taldi, að hann gæti ekki borið þessar auknu greiðslur að sinni.

Hafi ætlunin verið að leiðrétta þessar færslur, ef hagur sjóðsins batnaði.

Ekki verður fallist á þessar skýringar ákærða, og verður að telja eðlilegra, ef um launagreiðslur til hans væri að ræða, að hann hefði fært þær í bókhaldi sparisjóðsins til skuldar við sig og þær þannig komið fram í gögnum sjóðsins. Bendir allt framferði hans og sá tími, sem þessar færslur ná yfir, að hann hafi ætlað sér að fela þær, enda kemur það fram í framburði hans sjálfs. Verður því að telja hann brotlegan um það hátterni, er lýst er í ákæru og að framan er skráð.

Skadabótakrafa hefur ekki verið lögð fram í máli þessu, og verður því ekki tekin nein afstaða til slíks.

Við ákvörðun refsingar þykir rétt að taka tillit til eftirfarandi:

1. Ákærði gaf sig sjálfur fram við endurskoðanda sjóðsins og viðurkenndi brot sitt.

2. Ákærði bauðst strax til að endurgreiða þá fjárhæð, er hér um ræðir.

3. Ákærði hefur ekki sætt kærnum eða refsingum fyrir brot á almennum hegningarlögum, svo að vitað sé.

Með tilliti til ofanskráðs þykir refsing ákærða hæfilega ákveðin fimm mánaða fangelsi, en fresta skal fullnustu fjögurra mánaða fangelsis og hún falla niður að liðnum tveimur árum frá dómsuppkvaðningu, ef almennt skilorð 57. gr. alm. hegningarlaga verður haldið.

Þá ber að dæma ákærða til greiðslu alls málskostnaðar, þ.m.t. málsvarnarlauna, skipaðs verjanda síns, Jónatans Sveinssonar hrl., sem þykja hæfilega ákveðin kr. 75.000,00.

D ó m u r (sic):

Ákærði, Valdimar Össurarson, Miðgarði, Örylgshöfn, Rauðasandshreppi, Barðastrandarsýslu, kt. 040556-2229, sæti fimm mánaða fangelsi, en fresta skal fullnustu fjögurra mánaða af refsingu og hún falla niður að liðnum tveimur árum frá dómsuppsögu, ef almennt skilorð 57. gr. alm. hgl. verður haldið.

Ákærði greiði allan kostnað sakarinnar, þ.m.t. málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Jónatans Sveinssonar hrl.